

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 102/2021-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Milanom Vallom, advokátom, Vajnorská 43, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 15/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 15/2015 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **375,24 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 15/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Sťažovateľka navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 102/2021-18 z 10. marca 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je jej tvrdenie, že okresný súd je v napadnutom konaní do značnej miery nečinný, že jeho postup je neefektívny a jednotlivé úkony okresného súdu v napadnutom konaní nesmerujú k definitívnemu ukončeniu konania vo veci samej. Namieta celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktoré bolo začaté na základe sťažovateľkou podanej žaloby 15. januára 2015 a do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo okresným súdom vo veci samej vydané žiadne meritórne rozhodnutie. Sťažovateľka vo veci samej vystupuje ako žalobkyňa proti žalovanej v 1. rade obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a žalovanej v 2. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej spolu len „žalovaní v 1. rade a 2. rade“). Podanou žalobou sa domáha zaplatenia náhrady škody (náhrady za bolesť, za sťaženie spoločenského uplatnenia, nákladov spojených s liečením a ušlého zisku) a náhrady nemajetkovej ujmy, a to v súvislosti s ujmou na zdraví, ktorú mala utrpieť 17. januára 2013 v dôsledku jej pádu na chodníku na ulici [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ]. K uvedenému pádu a následnému zraneniu sťažovateľky došlo preto, že uvedený chodník nebol očistený od snehu a ľadu. Žalovaní v 1. rade a 2. rade mali povinnosť vykonávať údržbu predmetného chodníka.

3. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti ďalej argumentuje, že prvé pojednávanie bolo nariadené na 15. marec 2016, avšak bolo odročené a následne síce bolo vo veci nariadených viacero ďalších pojednávaní, avšak na viacerých z týchto pojednávaní bola opakovane prítomná len sťažovateľka. Podľa názoru sťažovateľky boli pojednávania nariadené iba formálne bez toho, aby okresný súd v napadnutom konaní efektívne vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej. Je toho názoru, že napadnuté konanie nie je vedené v súlade so zásadami rýchlosti a hospodárnosti konania a postup okresného súdu tak porušuje jej základné právo na prejednanie veci bez prietáhov.

4. Vo vzťahu k uplatňovaným kritériám, podľa ktorých sa posudzuje otázka možnej existencie prietáhov v súdnom konaní, sťažovateľka uviedla, že pokiaľ ide o postup okresného súdu v napadnutom konaní, je toho názoru, že okresný súd koná neefektívne a ním vykonávané úkony nevedú k čo najrýchlejšiemu a najúčinnnejšiemu prerokovaniu veci a tým k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zároveň uviedla, že pokiaľ ide o otázku právnej a skutkovej zložitosti veci, s poukazom na už uvedený predmet sporu zastáva názor, že spor nie je možné považovať za skutkovo a právne zložitý. Nakoniec vo vzťahu k tretiemu kritériu, ktorým je postup samotnej sťažovateľky ako sporovej strany v napadnutom konaní, uviedla, že ona nevykonávala počas napadnutého konania žiadne procesné úkony, ktorými by znemožňovala či sťažovala postup okresného súdu smerujúci k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si už v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal aj jeho vyjadrenie k samotnej ústavnej sťažnosti. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 51/2021 doručenom ústavnému súdu 25. februára 2021 v podstatnom uviedol, že po preštudovaní spisového materiálu a oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti sťažovateľky sa mu podaná ústavná sťažnosť javí ako neopodstatnená, pričom je toho názoru, že v napadnutom konaní sa nevyskytlo žiadne podstatné obdobie nečinnosti. Dodal, že v doterajšom priebehu napadnutého konania prišlo dvakrát k zmene zákonného sudcu. Zároveň uviedol, že z celkových pätnástich nariadených pojednávaní bolo odročených celkom osem, jedenkrát na základe žiadosti sťažovateľky, jedenkrát z dôvodov na strane žalovaných v 1. rade a 2. rade a šesťkrát z dôvodov na strane okresného súdu. Celková doterajšia dĺžka napadnutého konania je podľa neho ovplyvnená aj tým, že okresný súd musel sťažovateľku vyzvať na odstránenie vád podanej žaloby a tiež tým, že súdne oddelenie nebolo obsadené asistentkou. Tiež poukázal na to, že nezanedbateľným faktorom, ktorý mal vplyv na dĺžku napadnutého konania, je fluktuácia jednak zamestnancov okresného súdu na všetkých pozíciách a taktiež aj samotných sudcov. V dôsledku toho tak dochádza k opakovanému prerozdeľovaniu spisov medzi sudcami, a tým aj k preťažovaniu sudcov a súdnych oddelení, preto nie je ani fyzicky reálne možné v primeranom čase a priebežne vybavovať všetky pridelené veci. Tiež uviedol, že za súčasného personálneho stavu okresného súdu, keď k začiatku roku 2021 je na okresnom súde 34 sudcov z celkového počtu 46 rozpočtovaných miest, je viac ako iluzórne domnievať sa, že je možné od akéhokoľvek sudcu tohto súdu požadovať vybavenie vecí v lehotách, ktoré by boli konformné s právom na konanie bez prietahov. V závere dodal, že sťažovateľkou požadovanú sumu finančného zadosťučinenia považuje za neprimeranú (po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sa okresný súd v rámci doplnenia vyjadrenia v plnom rozsahu odvolal na svoje vyjadrenie zaslané pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti, pozn.).

II.2. Prehľad procesných úkonov:

6. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zároveň zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 15. januára 2015 bola na okresnom súde podaná žaloba sťažovateľky,
- 22. júla 2015 okresný súd uznesením č. k. 8 C 15/2015-4 vyzval sťažovateľku na odstránenie vád žaloby,
- 3. septembra 2015 sťažovateľka odstránila vady žaloby,
- 3. decembra 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 15. marec 2016,
- 9. novembra 2016 okresný súd odročil pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a nariadil pojednávanie na 21. február 2017,

- 30. januára 2017 okresný súd odročil pojednávanie z dôvodu plánovanej dovolenky zákonnej sudkyne na 24. február 2017,
- 26. októbra 2017 pridelenie veci novej zákonnej sudkyne,
- 8. januára 2018 okresný súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu zmeny zákonnej sudkyne a nariadil nový termín pojednávania na 9. apríl 2018,
- 8. marca 2018 okresný súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu prekážky v práci na strane zákonnej sudkyne a nariadil nový termín pojednávania na 23. apríl 2018,
- 12. septembra 2018 okresný súd vyzval sťažovateľku na doručenie znaleckého posudku,
- 7. decembra 2018 okresný súd nariadil pojednávanie na 9. január 2019,
- 27. februára 2019 okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 15/2015 uložil sťažovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu spojené s vyhotovením znaleckého posudku,
- 30. mája 2019 okresný súd informoval sporové strany o zrušení pojednávania nariadeného na 31. máj 2019 z dôvodu uprednostnenia väzobných vecí,
- 4. júna 2019 pridelenie veci novej zákonnej sudkyne,
- 27. augusta 2019 okresný súd uznesením č. k. 8 C 15/2015-190 vyzval sťažovateľku na opravu väd žaloby,
- 14. januára 2020 sťažovateľka opravila vady žaloby a navrhla vypočutie ďalších svedkov,
- 22. júla 2020 okresný súd nariadil pojednávanie na 13. október 2020,
- 8. októbra 2020 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľky o odročenie pojednávania z dôvodu jej PN,
- 13. októbra 2020 okresný súd odročil pojednávanie bez prejednávania veci a nariadil pojednávanie na 15. január 2021,
- 8. januára 2021 okresný súd sporovým stranám oznámil zmenu termínu pojednávania na 16. marec 2021 z dôvodu vládou Slovenskej republiky vyhláseného obmedzenia pohybu a pobytu zákazom vychádzania v súvislosti s pandémiou COVID-19, ktorý (termín) bol z dôvodu pretrvávajúcej zhoršenej epidemiologickej situácie opätovne zmenený na 18. máj 2021,
- 18. mája 2021 okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 8 C 15/2015-282, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky a žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Zo súdneho spisu zároveň vyplýva, že v priebehu napadnutého konania sa uskutočnilo celkovo deväť pojednávaní, a to v termínoch 15. marca 2016, 6. septembra 2016, 24. februára 2017, 13. júna 2017, 12. októbra 2017, 23. apríla 2018, 9. januára 2019, 15. februára 2019 a 18. mája 2021.

II.3. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľke bola výzvou ústavného súdu z 18. mája 2021 daná možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu sp. zn. 1 Spr V 51/2021 doručenému ústavnému súdu 25. februára 2021 a sp. zn. 1 Spr V 51/2021 doručenému ústavnému súdu 14. mája 2021 (v ktorom sa okresný súd v plnom rozsahu odvolal na svoje stanovisko doručené ústavnému súdu 25. februára 2021, pozn.). Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 3. júna 2021. Sťažovateľka v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom požadované stanovisko nezaslala, čím nevyužila právo vyjadriť sa.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní je založená na jej tvrdení, že okresný súd bol v napadnutom konaní do značnej miery nečinný, že jeho postup bol neefektívny a jednotlivé úkony okresného súdu v napadnutom konaní nesmerovali k definitívnemu ukončeniu konania vo veci samej, a tak k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Uvedené namietala s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik malo vplyv aj správanie a postup samotnej sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

11. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy (v danom prípade

náhrady za bolesť, za sťaženie spoločenského uplatnenia, nákladov spojených s liečením a ušlého zisku v dôsledku ujmy na zdraví sťažovateľky, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku jej pádu na komunikácii – na chodníku na ulici [REDAKOVANÉ], pozn.) v zásade patrí medzi bežnú rozhodovaciú agendu všeobecných súdov. Teda ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu a ani skutkovú náročnosť sporu (a to aj s prihliadnutím na potrebu vypočutia viacerých svedkov a znaleckého dokazovania, pozn.). Uvedené kritérium tak nie je spôsobilé ospravedlniť vznik prietáhov v napadnutom konaní, pričom ústavný súd zdôrazňuje, že skutkovú či právnu náročnosť sporu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti nenamietal ani samotný okresný súd.

12. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že sťažovateľka bola v priebehu napadnutého konania zo strany okresného súdu dvakrát vyzvaná na odstránenie väd podania (v prvom prípade 22. júla 2015 a v druhom prípade 27. augusta 2019, pozn.), pričom zo spisu vyplýva, že v prípade druhej výzvy sťažovateľka vady odstránila až podaním doručeným okresnému súdu po viac ako štyroch mesiacoch (14. januára 2020, pozn.). Taktiež je na tomto mieste vhodné pripomenúť, že na žiadosť sťažovateľky bolo jedenkrát odročené pojednávanie nariadené na 13. október 2020. V ostatnom priebehu napadnutého konania však na strane sťažovateľky v jej postupe a správaní ústavný súd nevzhladol žiadne skutočnosti, ktoré by podstatným či zásadným spôsobom negatívne ovplyvnili dĺžku napadnutého konania. Sťažovateľka sa zúčastňovala nariadených pojednávaní a v zásade poskytovala potrebnú súčinnosť okresnému súdu pri prejednávaní veci. Ani uvedené kritérium tak nie je spôsobilé zbaviť okresný súd zodpovednosti za vznik prietáhov v napadnutom konaní.

13. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, je potrebné v prvom rade uviesť, že po preštudovaní okresným súdom doručeného spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní identifikoval najmä nedostatočne efektívny postup okresného súdu. V priebehu napadnutého konania okresný súd opakovane postupoval so značnými časovými odstupmi, pokiaľ ide o úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci. V tejto súvislosti je možné poukázať na obdobie od 15. januára 2015 (doručenie žaloby, pozn.) do 22. júla 2015, keď okresný súd až po pol roku vyzval sťažovateľku na odstránenie väd žaloby. Taktiež na ďalšie takmer polročné obdobie nečinnosti medzi 6. septembrom 2016 až 24. februárom 2017, počas ktorého došlo k zrušeniu pojednávania z dôvodov na strane okresného súdu. A rovnako tak ústavný súd poukazuje aj na časový úsek v trvaní viac ako jedného roka od 12. októbra 2017 do 9. januára 2019, počas ktorého okresný súd okrem jedného pojednávania (konaného 23. apríla 2018, pozn.) v zásade nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Nakoniec ústavný súd poukazuje aj na obdobie nečinnosti okresného súdu od 27. februára 2019 (keď okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu spojené s vyhotovením znaleckého posudku, pozn.) do 27. augusta 2019 (keď okresný súd vyzval sťažovateľku na opravu väd žaloby, pozn.). Na tomto mieste zároveň ústavný súd pripomína, ako to vyplýva zo spisového materiálu aj z vyjadrenia okresného súdu k ústavnej sťažnosti, že v priebehu napadnutého konania došlo dvakrát k zmene zákonného sudcu, čo malo taktiež vplyv na plynulosť postupu v napadnutom konaní, a zároveň, že najčastejšie boli pojednávania odročené práve z dôvodov na strane okresného súdu. Na základe uvedeného je teda možné na strane okresného súdu jednoznačne identifikovať vznik prietáhov v dôsledku jeho postupu v napadnutom konaní, a to jednak pre jeho nečinnosť, no najmä neefektívnu činnosť. Ústavný súd zároveň pripomína, že vzhľadom na objektívnu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 v priebehu rokov 2020 a 2021 a na to nadväzujúcimi

prijatými opatreniami obmedzujúcimi činnosť súdov na území Slovenskej republiky samozrejme okresnému súdu „nepripísal“ na jeho ťarchu obdobia nečinnosti či zrušenie pojednávania v dôsledku opatrení prijatých na účel zamedzenia šírenia uvedeného ochorenia (ústavný súd uvedenú objektívnu skutočnosť už opakovane zohľadnil aj vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 109/2021, pozn.).

14. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že priet'ahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho nečinnosti, no najmä neefektívnej činnosti. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho ukončenia sporu. S poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty spôsobujúce priet'ahy v jeho činnosti ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálne technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade s'ťažovateľky. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

16. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. S'ťažovateľka v petite ústavnej s'ťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky už okresný súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol (rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C 15/2015-282 z 18. mája 2021, pozn.), ústavný súd ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

17. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. S'ťažovateľka požadovala priznanie zadosťučinenia vo výške 10 000 eur, čo odôvodňovala primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania a taktiež tým, že v dôsledku pretrvávania právnej neistoty je nútená

bez akejkoľvek kompenzácie tolerovať ujmu na jej zdraví vrátane trvalých následkov spôsobených jej v príčinnej súvislosti s porušením povinností na strane žalovaných v 1. a 2. rade.

18. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

19. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na niekoľko základných okolností. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania do vydania meritórneho rozhodnutia, teda obdobie viac ako šiestich rokov, pričom v rámci tohto obdobia ústavný súd vzhladol v rámci postupu okresného súdu viacero období (každé v trvaní približne pol roka, v celkovom súčte predstavujúcim približne dva a pol roka z celkovej dĺžky napadnutého konania, pozn.), v rámci ktorých identifikoval nečinnosť a najmä neefektívny postup okresného súdu, ktorý nevedol k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Zároveň s poukazom na uvedené prihliadol aj na to, že sťažovateľka sa žalobou domáhala náhrady za bolesť, za sťaženie spoločenského uplatnenia, nákladov spojených s liečením a ušlého zisku v dôsledku ujmy na zdraví. Na druhej strane ústavný súd musel zohľadniť aj už opísané (v bode 12 tohto nálezu, pozn.) aspekty spočívajúce v konaní samotnej sťažovateľky (najmä opakovaná oprava podania zo strany sťažovateľky po výzvach okresného súdu, pozn.). Zohľadniac uvedené, ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 1 500 eur (bod 2 výroku nálezu).

20. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 375,24 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je 177 eur a hodnota režijného paušálu je 10,62 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 375,24 eur.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu